

Master studije Pravnog fakulteta UCG
Pravo unutrašnjeg tržišta EVROPSKE UNIJE

Balansiranje
osnovnih prava i fundamentalnih sloboda

Prof. dr Aneta Spaić

OSNOVNE SLOBODE v OSNOVNA PRAVA: Pravo EU i pravo Savjeta Evrope

I

Osnovna prava.

Balansiranje osnovnih prava i osnovnih sloboda.

Princip proporcionalnosti - Test proporcionalnosti: porijeklo, pojam, balansiranje interesa, kriterijumi.

Alternative. Temeljne slobode. Ključne odredbe UEU UFEU.

II

Balansiranje slobode izražavanja i okupljanja i slobodnog kretanja robe.

Sloboda izražavanja i okupljanja, čl. 9 i 10 EKLJP. Član 11 EKLJP.

Slučaj Schmidberger. Činjenice, mišljenje AG, presuda slučaja, analiza, opravdanost ograničenja

III

Balansiranje ljudskog dostojanstva sa slobodom pružanja usluga. Ljudsko dostojanstvo – čl 1 Povelje.

Slučaj Omega - Činjenice, mišljenje AG, Presuda slučaja, Analiza, opravdanost ograničenja.

IV

Balansiranje socijalnih prava i slobode pružanja usluga.

Socijalna prava: pravna priroda i zaštita - čl. 33 do 35 Povelje.

Slučaj Viking Line i Laval - činjenice, mišljenje AG, presuda slučaja, analiza.

ČINJENICE, GLAVNI POSTUPAK I ZAHTJEV ZA PRETHODNO ODLUČIVANJE

- 15.maj -Transitforum Austria Tirol (TAT) udruženje za zaštitu biosfere u alpskoj regiji, je obavijestila instrušku lokalnu vlast da će se demonstracije održati od petka, 12 juna, 11h do subote, 13 juna do 15h na Brenner autoputu, što će rezultirati zatvaranjem jednog dijela autoputa.
- Istog dana, predsjednik udruženja je na pres konferenciji najavio zatvaranje Brenner auto puta. Informacija je objavljena u austrijskim i njemačkim medijima. Njemačke i austrijske auto- organizacije su obavještene, i savjetovano im je izbjegavanje korišćenje autoputa.
- 21.maj- Direktorat za bezbjednost Tirola (DBT), izdaje instrukcije za održavanje demonstracija. 3.juna – izdaje naređenje da se „**ne zabrane**“. 10.juna –sastanak lokalnih vlasti ... da se demonstracije **održe bez problema**.
- Prema DBT, demonstracije su bile zakonite prema AP, ali nije razmatrano da li se ovom-ovakvom odlukom krši pravo zajednice.

Schmidberger je međunarodni prevoznik, sa sjedištem u Njemačkoj, koji ima šest kamiona sa smanjenom bukom i emisijom štetnih gasova. Glavna aktivnost je prevoz proizvoda od drveta iz Njemačke u Italiju i gvožđa iz Italije u Njemačku. Ova vozila uglavnom koriste Brenner autoput.

Schmidberger je podnio tužbu Regionlanom sudu Innsbruka, Austrija, tražeći nadoknadu štetu zbog nemogućnosti korišćenja Brenner od strane 5 kamiona, četiri dana zaredom (11.juna – praznik, 13-14.juna, subota i nedelja, jer AP zabranjuje korišćenje kamiona tonaže preko 7,5t vikendom i praznicima. Brenner je za njih jedina tranzit ruta između Italije i Njemačke. Propust AV da zabrane demonstracije i da preveniraju zatvaranjem rute se OGRANIČI SLOBODA KRETANJA ROBA. S obzirom da ograničenje ne može biti opravdano pravom na slobodno izražavanje i udruživanje demonstranata, ograničenje je predstavljalo povredu prava Zajednice. Pretrpljena šteta se sastoji od troškova imobilizacije kamiona, fiksni troškovi vozača i gubitak profita zbog značajnog kašnjenja šest transporta na relaciji Njemačka – Italija.

ČINJENICE, GLAVNI POSTUPAK I ZAHTJEV ZA PRETHODNO ODLUČIVANJE

AV su smatrale da se zahtjev morao odbiti na osnovu odluke da se **demonstracije ne zabrane** koja je donešena na osnovu detaljnog ispitivanja, da je informacija o zatvaranju autoputa bila **unaprijed najavljena u Austriji, Njemačkoj i Italiji**, i da demonstracija nijesu rezultirale saobraćajnim zagušenjem niti drugim incidentima. Ograničenje slobode kretanja roba koje proističu iz demonstracija je dozvoljena, ako prepreka koja iz nje proističe nije trajna niti ozbiljna, pošto su osnovna prava u demokratskom društvu nepovrediva.

Kako Schmidberger **nije dokazao** da kamioni **nijesu mogli koristiti drugi** put, Regionalni sud je odbio zahtjev za nadoknadu štete.

Schmidberger se žalio na ovu odluku višoj instanci (Oberlandesgericht Innsbruck) koji je zauzeo stav da je potrebno sagledati zahtjeve prava Zajednice u odnosu na sljedeća pitanja: 1) **da li je princip slobode kretanja roba podrazumijevao otvorenost glavnih tranzitnih ruta** (u konjukciji sa članom 5) i konsekvntno **da li „fundamentalnost“ ove slobode preteže nad slobodom izražavanja i udruživanja koje su definisane članovima 10 i 11 Evropske konvencije**. 2) da li je povreda prava Zajednice **„dovoljno ozbiljna“** (sufficiently serious) i da li predstavlja **osnov za odgovornost države**.

Odgovornost države može rezultirati ili kao: 1) **Legislativni defekt**, ili 2) **Administrativna greška** – u obavezi kooperacije i lojalnosti a prema članu 5 (da se nacionalno pravo tumači shodno uslovima iz Ugovora, i da se obaveze iz Ugovora direktno primjenjuju), ili 3) **Sud traži upućivanje u iznos i obim prava** na kompenzaciju zbog utvrđene odgovornosti države... rigidnost uslova za dokazivanje nastale štete zbog kršenja prava Zajednice, 4) Sud postavlja pitanje postupanja po nacionalnim propisima **za utvrđivanje iznosa nadoknade štete**, suprotno **principu pravne djelotvornosti**, u mjeri u kojoj se sloboda zasnovana na pravu Zajednice ne mogu uvek definisati *ab initio* u cjelini već se podnosilac predstavke suočava sa poteškoćama da ispravno sprovede sve dokaze koje se zahtjevaju prema austiranskom pravu

Prethodna pitanja

1. Da li principi slobodnog kretanja roba prema čl. 30 ili odredbe prava Zajednice, **obavezuju države članice** da glavne puteve **oslobode svih ograničenja** i prepreka, tako što se demonstracije na njima ne bi odobravale ili da se odobre na drugim putevima sa uporedivim efektima na javnu svijest ...

4. Da li oficijelno autorizovane političke demonstracije za zdravu sredinu i predočavanjem ugrožavanja javnog zdravlja i konstantno povećavanje saobraćaja velikih kamiona, **znači kršenje prava Zajednice** kojima se propisuje sloboda kretanja robe prema čl.28...

2. Da li autorizovane demonstracije u trajanju od 28sati predstavljaju „dovoljno ozbiljne“ **povrede** prava Zajednice sa ciljem **da utvrde odgovornost država članica** shodno principima Zajednice?

5. Postoji li **gubitak koji** poističe iz odgovornosti države članice...
Da li lice koje je pretrpjelo gubitak **bio u poziciji da ostvari prihod?**

3. Nacionalni sudovi su tvrdili da ništa u pravu Zajednice niti u čl. 5 (princ.u kooperacije i lojalnosti) **ne predstavlja osnov** za zabranu 28h demonstracija? I posljedično da li to predstavlja **ozbiljnu povredu PZ** koja je **osnov za odgovornost države za nastavu štetu?**

6. Ako je odgovor na pitanje br 4 negativan, shodno članu 5, načelima kooperacije, lojalnosti, djelotvornosti, postupanje po nacionalnim pravilima substantivnog i proceduralnog prava **onemogućava utvrđivanje štete po pravu Zajednice** (čekajući okončanje postupka po prethodnom pitanju)

DOPUŠTENOST ZAHTJEVA I PRIMJENA KOMUNITARNOG PRAVA

AV izražava sumnje u dopuštenost prethodnih pitanja i upozorava da su sva pitanja dostavljena Oberlandesgericht Innsbruck **očigledno hipotetička i irelevantna** za spor u glavnom postupku.

Tužba koju je podnio Schmidberger kojom se traži utvrđivanje odgovornosti države članice za povredu prava Zajednice, zahtjeva od kompanije da izvede **dokaze u odnosu na stvarnu štetu koja proističe iz navedene povrede**. Pred nacionalnim sudovima Schmidberger je propustio da dokaže nastupanje štete (**partikularnih individualnih šteta**) koje su nastale kao posljedica zatvaranja Brener puta na 30h ILI ako je bilo moguće da se ublaži-
umanji šteta odabirom neke druge rute.

U ovim okolnostima, odgovori na ova pitanja nijesu potrebni da bi sud odlučio u ovom predmetu...ustvari zahtjev za prethodno pitanje je **preuranjen** dokgod se činjenice i relevantni dokazi ne utvrde pred nacionalnim sudovima. Prema jurisprudenciji, čl 234 UEU je instrument kooperacije između Suda pravde i nacionalnih sudova, kojim se obezbjeđuje **adekvatno tumačenje prava Zajednice**. U kontestu kooperacije, nacionslni sudovi utvrđuju činjenice spora, i preuzimaju odgovornost za presudu utvrđujući potrebu za prethodnim pitanjima.

Sud je smatrao **da nije imao nadležnost da** odlučuje o pitanjima koja su postavljena od strane nacionalnog suda a koja se odnose na tumačenje ili na ocjenu validnosti prava Zajednice a u odnosu na **koje nijesu utvrđene pravne ili faktičke činjenice**. Tužbom Schmidberger traži se kompenzacija od države za štetu koja je nastala kao navodna **povreda komunitarnog prava**, a koja proističe iz činjenice da austrijske vlasti nijesu zabranile **demonstrancije koje se rezultirale u zatvaranju autoputa** na skoro 30h. Odatle proističe da je zahtjev za tumačenje prava zajednice proistekao iz **realnog spora i da se zbog toga ne može smatrati hipotetičkim**. Iz drugog para čl 234 jasno je da je na nacionalnim sudovima da utvrde da kada je prigodno da pitanje usmjere Sudu pravde. Jednako je neporecivo da upućujući sud

Nacionalni sud od Suda pravde traži da utvrdi: 1) **tipove štete** koju je potrebno izmiriti u predmetnom slučaju, 2) **u kom obimu** i na koji način je pokušano ublažiti štetu, 3) da bi se utvrdila **odgovornost države za nastalu štetu** pored dokaza da je šteta nastala i iznosa štete važno je utvrditi da je ona direktna **posljedica činjenja odnosno ne činjenja države**.

Eugen Schmidberger, Internationale Transporte und Planzuge
v
Republic Osterreich (case c-112/00, Schmidberger, (2003) ecr i-5659)

- 1) Da li činjenica da je Brener autoput bio zatvoren sa cijeli saobraćaj skoro 30 sati, predstavlja ograničenje slobode kretanja roba i da li se time krši pravo EU?
- 2) Da li se u navedenim okolnostima može ustanoviti odgovornost države za nastalu štetu prouzrokovanu pojedincima kao rezultat povrede prava EU?

2) Prilikom definisanje uslova za utvrđivanje odgovornosti država članica, mora se voditi računa o tome da li se postupanja ili propuštanja mogu pripisati državi članici? U ovom konkretnom slučaju mora se postaviti pitanje koji uslovima moraju biti ispunjeni da bi odgovorna bila država članica?

U konkretnom slučaju jasno je da su AV vodile računa o poštovanju fundamentalnih prava demonstratora – slobode izražavanja i slobode udruživanja koje su garantovane EKLJP i Ustavom. Takođe AS postavlja pitanje da li sloboda kretanja roba preteže nad ovim fundamentalnim slobodama

Osnovna prava su opšti principi prava, i ona proističu iz ustavnih tradicija zajedničkim državama članicama i međunarodnih ugovora kojima se štite ljudska prava.... (od Jedinstvenog evropskog akta preko Matrihta i Lisabona) .... **Mjere koje nijesu kompatibilne sa osnovnim pravima ne mogu biti prihvaćene u Zajednici...** Pa zbog toga što se i od Zajednica i država članica zahtijeva **poštovanje ljudskih prava, zaštita ovih prava je legitiman interes**, kojim se u principu pravda ograničenje obaveza koje su zacrtane pravom Zajednice

INTERPLEJ: OSNOVNA PRAVA – FUNDAMENTALNE SLOBODE – *sloboda kretanja roba* = *sloboda izražavanja i udruživanja*?

- 1) **Sloboda kretanja roba** predstavlja **osnovnu slobodu Osnivačkog ugovora**, ali je i predmet restrikcije člana 36 kojima se navode **razlozi opšteg interesa**
- 2) Osnovna prava su prepoznata **Evropskom konvencijom**, a njihova ograničenja, potrebna u demokratskom društvu, moraju biti proporcionalna i neophodna...

a. Dozvola za demonstracije, b. instantno, a ne „intrinsic seriousness of disruption..“ (commission v france) c. cilj **demonstracije nije bio restrikcija prevoza tačno utvrđene robe od utvrđenog izvora** (za razliku od commission v france) **d. sve administrativne vlasti su preuzele sve potrebne mjere da bi se blagovremeno aktivirali alternativni putevi, e. Države članice – nacionalni sudovi, imaju diskreciono pravo da zaključuju da bi zabrana demonstracija konstituisala nedozvoljenu interferenciju na osnovna prava demonstratora.**

Osnovne slobode

- ❑ Unutrašnje tržište **obuhvata prostor bez unutrašnjih granica** u kojem je osigurano slobodno kretanje roba, sloboda kretanja lica, sloboda pružanja usluga i slobodan promet kapitala
- ❑ Četiri osnovne tržišne slobode se garantuju u EU slobode koje se odnose na kretanje fizičkih lica mogu se lako **smatrati fundamentalnim pravima** poput onih koja su garantovana Evropskom konvencijom, dok se ostale tržišne slobode mogu povezati s drugim slobodama poput slobode izražavanja, slobode bavljenja ekonomskom djelatnošću, prava vlasništva...

Uspostavljanje zajedničkog unutrašnjeg tržišta

Ugovor o osnivanju EEZ, 1957:

- uspostavljanje zajedničkog unutrašnjeg tržišta,
- približavanja ekonomskih politika država članica,
- unapređivanje harmoničnog razvoja ekonomskih aktivnosti unutar Zajednice,
- povećanje stabilnosti i rast životnog standarda
- unapređenje dobrih odnosa između država članica

TITOLO III

Libera circolazione delle persone, dei servizi e dei capitali: Capo 1 — I lavoratori, Capo 2 — E diritto di stabilimento , Capo 3 — I servizi , Capo 4 — I capitali

TRATTATO che istituisce la Comunità Economica Europea e documenti allegati, dostupno na:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/IT/TXT/PDF/?uri=CELEX:11957E/TXT&from=HR>

UGOVOR O EVROPSKOJ UNIJI (Lisabon)

„... ODLUČNI da podstiču ekonomski i socijalni napredak svojih naroda, uzimajući u obzir načelo održivog razvoja i u okviru ostvarivanja unutrašnjeg tržišta, čvršće povezanosti i zaštite okoline, te da sprovede politike koje osiguravaju da pomoci u ekonomskoj integraciji budu popraćeni uporednim napretkom u drugim područjima...

Član 3

(bivši član 2. UEU-a)

1. Cilj je Unije promicanje mira, njenih vrijednosti i dobrobiti njenih naroda.
2. Unija svojim građanima nudi **područje slobode, sigurnosti i pravde BEZ UNUTRAŠNJIH GRANICA**, na kojem je osigurano SLOBODNO KRETANJE LICA zajedno s odgovarajućim mjerama u pogledu nadzora vanjskih granica, azila, useljavanja te sprečavanja i suzbijanja kriminala.
3. **Unija uspostavlja unutrašnje tržište.** Ona radi na održivom razvoju Evrope koji se temelji na uravnoteženom ekonomskom rastu i stabilnosti cijena, visoko konkurentno socijalnoj tržišnoj ekonomiji, s ciljem pune zaposlenosti i društvenog napretka, te visokom nivou razini zaštite i poboljšanja kvaliteta sredine. Ona podstiče naučni i tehnološki napredak.

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije
DIO TREĆI
POLITIKE I UNUTRAŠNJE MJERE UNIJE
GLAVA I
UNUTRAŠNJE TRŽIŠTE
Član 26
(raniji član 14 UEZ)

1. Unija utvrđuje mjere radi **uspostavljanja ili obezbjeđenja funkcionisanja unutrašnjeg tržišta**, u skladu sa odgovarajućim odredbama ugovora.
2. Unutrašnje tržište predstavlja prostor **bez unutrašnjih granica** na kojem je obezbijeđeno slobodno kretanje roba, ljudi, usluga i kapitala u skladu sa odredbama ugovora.
3. Savjet, na predlog Komisije, utvrđuje smjernice i uslove potrebne da se obezbijedi uravnotežen napredak u svim odnosnim sektorima.

GLAVA II
SLOBODNO KRETANJE ROBA

Član 28
(raniji član 23 UEZ)

1. Unija uključuje carinsku uniju, koja obuhvata **cjelokupnu trgovinu robama** i podrazumijeva **zabranu uvoznih i izvoznih carina i svih dažbina koje imaju jednako dejstvo između država članica**, kao i donošenje zajedničke carinske tarife u njihovim odnosima sa trećim zemlja.
2. Odredbe člana 30 i Poglavlja 2 ove glave primjenjuju se na proizvode porijeklom iz država članica, kao i na proizvode koji dolaze iz trećih zemalja koji su u slobodnom prometu u državama članicama.

Član 29
(raniji član 24 UEZ)

Proizvodi koji dolaze iz treće zemlje smatraće se da su u slobodnom prometu u državi članici ako su ispunjene uvozne formalnosti i ako su sve propisane carine ili dažbine koje imaju jednako dejstvo naplaćene u toj državi članici, i ako carine ili dažbine za te proizvode nijesu u potpunosti ili djelimično povraćene

POGLAVLJE 3
ZABRANA KVANTITATIVNIH OGRANIČENJA IZMEĐU DRŽAVA ČLANICA

Član 34
(raniji član 28 UEZ)

Zabranjena su kvantitativna ograničenja uvoza između država članica, kao i sve mjere koje imaju jednako dejstvo.

Član 35
(raniji član 29 UEZ)

Zabranjena su kvantitativna ograničenja izvoza između država članica, kao i sve mjere koje imaju jednako dejstvo.

Član 36
(raniji član 30 UEZ)

Odredbe čl. 34 i 35 ne isključuju zabrane ili ograničenja uvoza, izvoza ili robe u tranzitu opravdana razlozima javnog morala, javne politike ili javne bezbjedosti; zaštite zdravlja i života ljudi, životinja ili biljaka; zaštite nacionalnog blaga umjetničke, istorijske ili arheološke vrijednosti; ili zaštite industrijske i komercijalne svojine. Takve zabrane ili ograničenja ne smiju međutim biti sredstvo samovoljne diskriminacije niti prikrivenog ograničenja trgovine između država članica.

GLAVA IV
SLOBODNO KRETANJE LJUDI, USLUGA I KAPITALA

POGLAVLJE 1
RADNICI

Član 45 (raniji član 39 UEZ)

1. U Uniji se obezbeđuje **sloboda kretanja radnika**.
2. Sloboda kretanja radnika obuhvata **ukidanje svake diskriminacije** po osnovu **državljanstva** između radnika država članica u **pogledu zapošljavanja, naknade za rad i drugih uslova rada i zapošljavanja**.
3. Ta sloboda podrazumijeva **pravo**, u skladu sa ograničenjima opravdanim razlozima **javne politike, javne bezbjednosti ili javnog zdravlja**:
  - (a) da prihvate ponuđeno zaposlenje;
  - (b) da se u tu svrhu **slobodno kreću na teritoriji država članica**;
  - (c) da borave u **nekoj državi članici radi zaposlenja**, u skladu sa odredbama **zakona i drugih propisa koji uređuju zapošljavanje državljana te države**;
  - (d) da nakon prestanka zaposlenja u državi članici ostanu na njenoj teritoriji, u skladu sa uslovima utvrđenim regulativama koje će sastaviti Komisija.
4. Odredbe ovog člana ne primenjuju se na zapošljavanje u javnoj službi.

POGLAVLJE 2

PRAVO OSNIVANJA

Član 49 (raniji član 43 UEZ)

U okviru odredaba navedenih u daljem tekstu, **zabranjena su ograničenja slobode osnivanja državljana jedne države članice na teritoriji druge države članice**. Ova zabrana odnosi se i na ograničenja osnivanja zastupništava, podružnica ili društava kćerki od strane državljana bilo koje države članice sa sjedištem na teritoriji bilo koje države članice.

Sloboda osnivanja uključuje **pravo na započinjanje i obavljanje djelatnosti** kao samozaposleno lice, kao i na **osnivanje i upravljanje preduzećima**, naročito privrednim društvima ili firmama u smislu člana 54 stav 2, pod uslovima propisanim zakonom za državljane države gdje se osnivanje vrši, u skladu sa odredbama poglavlja o kapitalu.

POGLAVLJE 3

USLUGE

Član 56 (raniji član 49 UEZ)

U okviru odredaba navedenih u daljem tekstu, **zabranjena su ograničenja slobode pružanja usluga u Uniji u odnosu na državljane država članica koji imaju sjedište u jednoj od država članica ali ne u državi članici lica kojem su usluge namijenjene.** Evropski parlament i Savjet, odlučujući u skladu sa redovnim zakonodavnim postupkom, mogu proširiti primjenu odredaba Poglavlja na pružaoce usluga koji su državljani trećih zemalja i imaju sjedište u Uniji.

POGLAVLJE 4

KAPITAL I PLATNI PROMET

Član 63

(raniji član 56 UEZ)

1. U okviru odredaba iz ovog poglavlja, **zabranjena su sva ograničenja kretanja kapitala između država članica i između država članica i trećih zemalja.**
2. U okviru odredaba iz ovog poglavlja zabranjena su sva ograničenja platnog prometa između država članica i između država članica i trećih zemalja

Član 263
(raniji član 230 UEZ)

Sud pravde Evropske unije **OCJENJUJE ZAKONITOST ZAKONODAVNIH AKATA**, akata Savjeta, Komisije i Evropske centralne banke, izuzev preporuka i mišljenja, kao i akata Evropskog parlamenta i Evropskog savjeta sa pravnim dejstvom u odnosu na treća lica. Sud pravde Evropske unije **OCJENJUJE I ZAKONITOST AKATA ORGANA, SLUŽBI ILI AGENCIJA UNIJE** koja bi mogla imati pravno dejstvo u odnosu na treća lica.

U tu svrhu, Sud je nadležan za tužbe koje **podnese država članica**, Evropski **parlament**, **Savjet** ili **Komisija** zbog *nenadležnosti, bitne povrede postupka, povrede ugovora* ili *bilo kojeg pravnog pravila* koje se odnosi na njihovu primjenu, odnosno zloupotrebe ovlašćenja. Sud je pod istim uslovima nadležan za tužbe koje podnesu Revizorski **sud**, Evropska centralna **banka** i Komitet regiona radi zaštite svojih ovlašćenja.

, pod uslovima iz st. 1 i 2, pokrenuti postupak protiv akta koji je naslovljen na to lice ili koji ga se neposredno i lično tiče, kao i protiv regulatornog akta koji ga se neposredno tiče, a ne sadrži mjere za sprovođenje.

Aktima o osnivanju organa, službi i agencija Unije mogu se utvrditi posebni uslovi i pravila u pogledu tužbi fizičkih ili pravnih lica protiv akata tih organa, službi ili agencija sa pravnim dejstvom u odnosu na njih.

Postupci predviđeni ovim članom pokreću se u roku od dva mjeseca od objavljivanja akta ili obavještanja tužioca o tom aktu, odnosno, ako to izostane, od dana kada je tužilac za njega saznao.

KAKO BALANSIRATI EKONOMSKE SLOBODE SA FUNDAMENTLNI PRAVIMA

Član 6 UEU

Povelja je iste pravne vrijednosti sa Ugovorom

EU će pristupiti Ekonvenciji
Osnovna prava, garantovana Ekonvencijom, i
osnovne slobode –predstavljaju osnovne principe
prava EU

Kolizija fundamentalnih
prava i fundamental sloboda

Sudijska metodologija

- + Balansiranje konfliktnih interesa u EU (ESP)
  - Balansiranje osnovnih prava sa osnovnim slobodama Ugovora
  - Pristup ESLJP osnovnim pravima i javnim interesima

Modeli sudijskog balansiranja pri utrdivanju konfliktnih interesa

TEORIJA BALANSIRANJA

- Pravna doktrina o konfliktnim osnovnim pravima

Razumna i dobro obrazložena
presuda

v

Presuda zasnovana na
vrijednosnom sudu

- Alexijev „Zakon o balansiranju“

Tri faze ovog testa mogu biti
identifikovane:

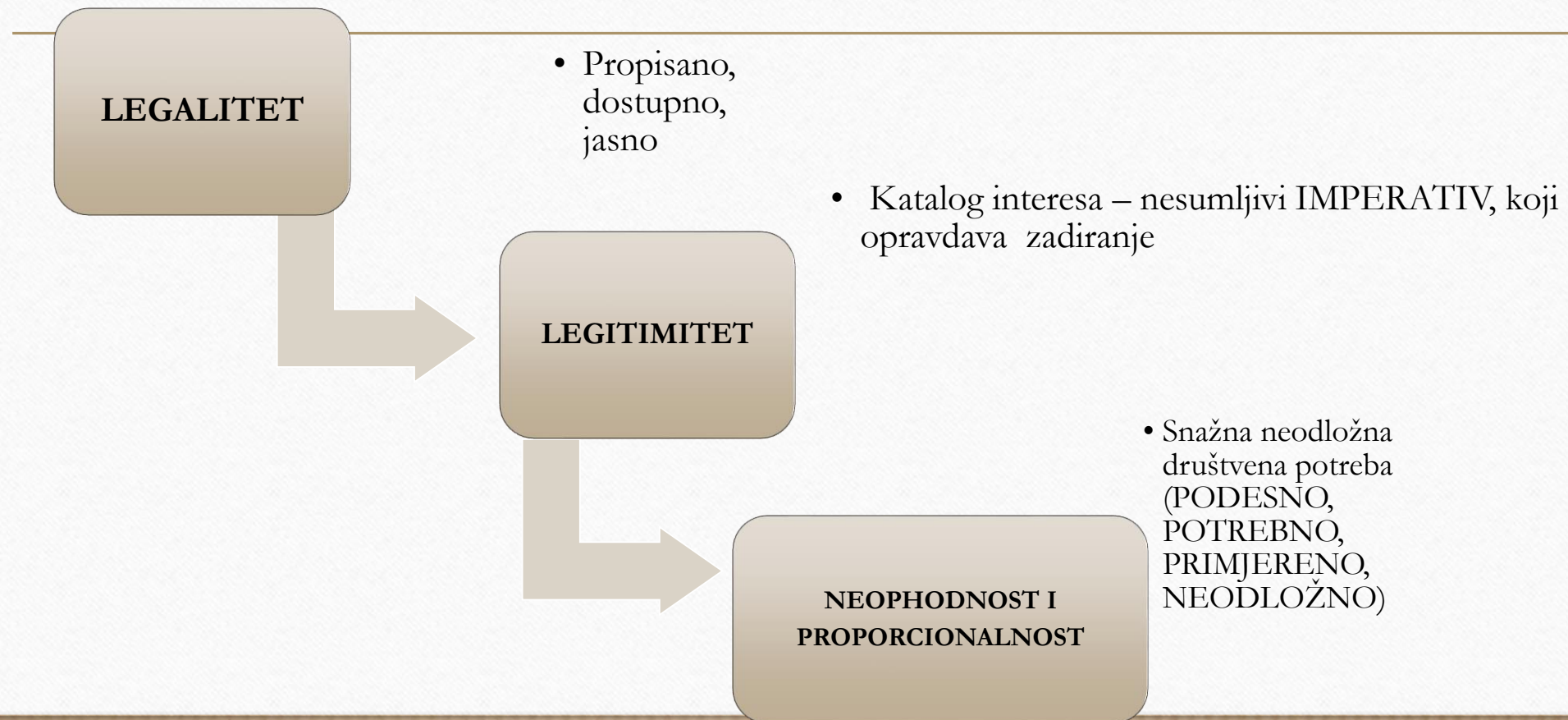
1- Intenzitet povrede
2- Ispunjenost konkurentnog principa
3-Evaluaciona faza –u kojoj se utvrđuje da li značaj kasnijeg opravdava kršenja prethodnog principa

Značaj stepena diskrecije u postupku balansiranja koji vodi subjektivizmu i presudi koja se zasniva na vrijednosnom sudu – RENUNCIJACIJI prava – arbitrna sudska diskrecija

Osnov za kreiranje jurisprudencije ustavnog suda i nužnost u rješavanju konflikta između ljudskih pravax

Član 52 Povelje – osnovna prava mogu biti ograničena, kada je ograničenje predviđeno **zakonom**, a ograničenja su **proporcionalna** i **neophodna**.

TEST PROPORCIONALNOSTI EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA

ALTERNATIVE BALANSIRANJU

KATEGORISANJE
mogućnost za
izbjegavanje balansiranja

- Gerards

- Alexijev „Zakon o balansiranju“

Sud pravde Evropske unije

Tri faze ovog testa mogu biti identifikovane:

1- Intenzitet povrede
2- Ispunjenost konkurentnog principa
3-Evaluaciona faza –u kojoj se utvrđuje da li značaj jednog opravdava kršenja drugog principa

Značaj stepena diskrecije u postupku balansiranja koji vodi subjektivizmu i presudi koja se zasniva na vrijednosnom sudu – RENUNCIJACIJI prava – arbitrna sudska diskrecija

Osnov za kreiranje jurisprudencije ustavnog suda i nužnost u rješavanju konflikta između ljudskih prava

Član 52 Povelje – osnovna prava mogu biti ograničena, kada je ograničenje predviđeno zakonom, a ogrničenja su proporcionalna i neophodna.

Literatura:

1. Sybe A.de Vries, Balancing Fundamental Rights with Economic Freedoms According to the European Court of Justice, dostupno na: <https://www.utrechtlawreview.org/articles/abstract/10.18352/ulr.220/>
2. Anna- Sara Lind and Magnus Strand, A new Proportionality test for Fundamental Rights, The Joint Cases C-92/09 and C-93/09 Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) and Hartmut Eifert (C-93/09) v. Land Hessen, dostupno na: <https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:441211/FULLTEXT01.pdf>.
3. Ivana Krstić i Bojana Čučković, Pristupanje Evrope unije Evropske konvencije o ljudskim pravima kao vid unapređivanja ljudskih prava u Evropi, dostupno na: https://anali.rs/xml/201-/2016c/2016-2c/Anali_2016-2c-204-842-1-pb.pdf
4. Dušan Ignjatović, Zaštita ljudskih prava u EU posle Lisabona - Zaokruživanje evropskog sistema zaštite ljudskih prava?, Ugovor iz Lisabona – sigurna luka ili početak novog putovanja.
5. Zlatan Meškić, Pravo Evropske unije I, GIZ BMZ, Federal Ministry for Economic Cooperation and Development, Sarajevo, 2012.
6. The Kadi Case – Constitutional Core Values and International Law- Finding the Balance, dostupno na <https://academic.oup.com/ejil/article/23/4/1015/546143>